

Dansk Historikermøde 2018 - Program

Velkommen til årets historikermøde!

Mødet holdes på M/S Museet for Søfart i Helsingør – Danmarks museum for handels søfartens historie de sidste 600 år. Museet blev stiftet på Kronborg i 1915, og flyttede i 2013 til en ny, underjordisk bygning på det tidligere Helsingør Skibsvæft, tegnet af BIG.

Mødets 48 timer byder på tre internationale keynotes, en buket af 88 oplæg af danske og udenlandske historikere, uddeling af Den Danske Historiske Forenings Forskningspris, en sejltur på Øresund og rige muligheder for at netværke på tværs af institutioner.

Under mødet vil der være fem samtidige spor at vælge imellem. Et finder sted på Museet for Søfart, tre på Kulturværftet med indgang ca. 50 meter fra museet, og ét i Laxmandssalen i det tidligere karmeliterkloster fra 1400-tallet. Indgangen findes ved Skt. Mariæ kirke et par hundrede meter sydvest for museet.

Mødets hashtag er #dhm2018. Ret til ændringer i programmet forbeholdes.

M/S

Museet for Søfart
Maritime Museum of Denmark

Den Danske Historiske Forening

Dansk Historikermøde 2018 er støttet af Farumgaard-Fonden, Carlsbergfondet og G.E.C. Gads Fond.

MANDAG 20/8

Tid	Begivenhed	Sted
12.00 - 12.30	Registrering og kaffe	M/S, mezzanin
12.30 - 12.35	Velkomst ved Ulla Tofte, M/S Museet for Søfart	M/S, auditorium
12.35 - 12.45	Velkomst ved Klaus Petersen, Danske Hist. Forening	M/S, auditorium
12.45 - 13.45	Hovedkeynote - Frank Trentmann	M/S, auditorium
13.45 - 14.15	Pause	M/S, mezzanin
14.15 - 16.00	Session I	Kloster, Kulturværft & M/S
16.00 - 16.30	Kaffepause	M/S mezzanin
16.30 - 18.15	Session II	Kloster, Kulturværft & M/S
18.30 - 19.15	Drinks i dokken	M/S, dokken
19.15 - 22.00	Middag	M/S, café

TIRSDAG 21/8

Tid	Begivenhed	Sted
09.30 - 10.15	Keynote II - Sebastian Conrad	M/S, auditorium
10.30 - 12.15	Session III	Kloster, Kulturværft & M/S
12.15 - 14.15	Øresundsfrokost	Sundbussen PERNILLE
14.30 - 16.15	Session IV	Kloster, Kulturværft & M/S
16.15 - 16.45	Kaffepause	M/S, mezzanin
16.45 - 18.15	Rundvisninger	Valg mellem Kronborg eller M/S og fyrskib
19.00 - 22.00	Festmiddag & forskningspris	M/S, navigationsudstillingen

ONSDAG 22/8

Tid	Begivenhed	Sted
09.30 - 10.15	Keynote III - Jane Winters	M/S, auditorium
10.15 - 12.00	Session V	Kloster, Kulturværft & M/S
12.15 - 12.25	Afrunding af Dansk Historikermøde 2018	M/S, auditorium
12.25 - 13.00	Sandwich og kaffe	M/S, mezzanin

M/S AUDITORIUM

LAXMANDSSALEN

M1

M2-3

M5

"Researcher's cut" -
eller historikerens
arkiver

Den faderlige, den
streng og den
udslettende -
1600-tallets straf
som udmøntning af
landsfaderligt ansvar

Rettighedernes
historie i moderne
tid

Nye perspektiver på
videnshistorie

Kolonialismens
kulturelle arv i
regionen mellem
Kongeåen og
Ejderen

Ning de Coninck-
Smith
Camilla Mordhorst
Charlotte Appel

Anette Larner
Johan Heinsen
Louise Nyholm
Kallestrup

Leonora Lottrup
Rasmussen
Jesper Lundsby Skov
Heidi Vad Jønsson

Maria Simonsen
Laila Zwisler
Laura Skouvig
Johan Östling
David Larsson
Heidenblad

Erik Gøbel
Mikkel Leth
Jespersen
Marco Petersen
Klaus Tolstrup
Petersen

MANDAG 14.15 - 16.00

SESSION I

M/S AUDITORIUM

LAXMANDSSALEN

M1

M2-3

M5

Forbrugets
kulturhistorie

Bornholm: Proppen
i Østersøen

Store muligheder og
blinde vinkler:
Historikerens brug af
digitale arkiver lokalt
og globalt

Hvem er
velfærdsstatens
borgere?

Urban
memoriescapes: The
past in city
architecture and
everyday practices
across Europe

Karin Cohr Lützen
Mikkel Venborg
Pedersen
Mikkel Thelle
Mette Tapdrup
Mortensen

Jakob Seerup
Søren Nørby
Rasmus Dahlberg

Lene Wul, Anders
Hell Hansen
Rasmus Falk, Søren
Poder, Søren B.
Christensen, Helle S.
Jensen, Steen
Andersen, Lea Sztuk
Haahr

Niklas Olsen
Heidi Vad Jønsson
Jannick Schou
Klaus Petersen

Eleonora Narvselius
Tea Sindbæk
Andersen
Anne Folke
Henningsen

MANDAG 16.30 - 18.15

SESSION II

M/S AUDITORIUM

LAXMANDSSALEN

M1

M2-3

M5

Sansehistoriske muligheder

Enkelte papers I

Den transnationale biografi - teoretiske, metodiske og praktiske udfordringer

1914-18: Danskere i krig og krigshandlinger på dansk territorium

Atomalderen i Danmark

Kasper H. Andersen
Johan Heinsen
Camilla Schjerning
Ulrik Langen

Emilie Paaske
Drachmann
Vibe Martens
Steffen Heiberg
Sally Schlosser
Schmidt

Mogens Pelt
Haakon Ikonomou
Benjamin Asmussen

Morten Tinning
Kristian Bruhn
Michael Clemmesen

Rosanna Farbøl
Anders Dalsager
Aske Hennelund
Nielsen
Casper Sylvest

TIRSDAG 10.30 - 12.15

SESSION III

M/S AUDITORIUM

LAXMANDSSALEN

M1

M2-3

M5

Det maritime Danmark: Fortællinger og forskningsperspektiver

Herregårdshistorie - museumsforskningen, formidlingen og materialiteten

Musik, idoler og ungdomskultur - fra verden til Danmark

Enkelte papers II

Mellem ord og ting: Perspektiver på etableringen af REGAN Vest - Danskernes Koldkrigsmuseum

Jeppe Nevers
Anders Ravn Sørensen
Karina Lykke Grand
Søren Byskov
Louise Skyggebjerg

Rasmus Skovgaard
Jakobsen
Kristine Dyrmann
Signe Boeskov
Mikael Frausing

Henrik Smith-Sivertsen
Bertel Nygaard
Rasmus Rosenørn

Mary Hilson
Iben Bjørnsson
Nils Valdersdorf
Jensen
Anders Bank Lodahl

Morten Pedersen
Marianne Rostgaard
Ulla Varnke
Egeskov
Bodil Frandsen
Ivan Lind
Christensen

TIRSDAG 14.30 - 16.15

SESSION IV

M/S AUDITORIUM

LAXMANDSSALEN

M1

M2-3

M5

Dannelsesidealer i praksis. Forestilling om borger og befolkning i Danmark

Mette Buchardt
Karoline Baden
Staffensen
Andres Wulff Vissing
Charlotte Appel

Den nederlandske forbindelse

Asger Nørlund
Christensen
Max Pedersen
Jelle van Lottum

The invention of "kvinde" (woman) in the 19th century

Eira Juntti
Anna Schram Vejby
Jane Hjarl Petersen
Lone Kølle
Martinsen

Familier i opbrud 1930-2015

Mette Seidelin
Karen Vallgård
Inger Lyngdrup
Nørgård

Krop og historie

Karin Tybjerg
Adam Bencard
Anne Katrine
Kleberg Hansen

ONSDAG 10.15 - 12.00

SESSION V

Keynote I – mandag 12.45-13.45

Material Histories of the World: Scales, Methods and Problems

Af professor Frank Trentmann fra Birkbeck, University of London & Consumer Society Research Centre, University of Helsinki

Globalisation is a profoundly material process, from the ships carrying goods and people to the guns and resources of empires and trading companies. What kind of material histories can and should historians tell? In this lecture, Frank Trentmann will reflect on the challenges and insights of writing a material history of the world today. It will include a consideration of different scales of analysis and what they illuminate and what they obscure, the relationship between material culture and political economy, and how to bring resources and energy into the story of globalisation.

Session I - mandag 14.15-16.00

"Researcher's cut" - eller historikerens arkiver – M/S Auditorium

Teoretisk-metodisk session med udgangspunkt i Maria Tamboukous begreber. Hvad sker der, når forskeren arbejder med sit stof? Hvad betyder det at begive sig ind på et bestemt arkiv og lade sig opsluge af de gemte sager? Og hvordan fletter medbragte teorier og traditioner, tidligere arkiverfaringer og konkrete forskningsspørgsmål, materialiteter og mavefornemmelser sig sammen, når forskningen foregår og tager form?

- Ning de Coninck-Smith, DPU/Aarhus Universitet: ”Kvinder møder universitetet – universitetet møder kvinder. Affektive arkiver, Aarhus Universitet, 1928-1953”
- Camilla Mordhorst, Nationalmuseet: ”Forsvundne rum, tilfældige rester og skrøbeligt papir. Mønsteroptegninger af Museum Wormianum 1620'erne – 1654
- Charlotte Appel, Afdeling for Historie, Aarhus Universitet: ”Fravær, filtre og fortællinger. Erfaringer fra forskning i børns bogbrug ca. 1780-1850”

Den faderlige, den strenge og den udslettende - 1600-tallets straf som udmøntning af landsfaderligt ansvar – Laxmandssalen

I denne session vil vi, ud fra tesen at Christian IV så sig selv som landets fader, undersøge hvordan tre meget forskellige former for afstraffelse, disciplinering og social renselse fungerede under det samme regime: disciplinering af småkriminelle børn i Kongens Børnehus, hårde arbejdsstraffe for mænd effektueret ved fæstninger og på Bremerholm, samt den udslettende straf af heksen qua frygten for den farlige sorte magi, som udgjorde en helt særlig fare. Vi foreslår, at de tre former for straf alle bærer præg af en bevidsthed om ansvar og en vilje til at beskytte befolkningen fra individer, som på forskellige måder kunne tænkes at udgøre en risiko for samfundets stabilitet. Men deri ender lighederne. De tre undersøgte straffeformer fungerede under én og samme konge, men viser en bred pallet af opfattelser af straffeårsager og virkninger.

- Anette Larner, Aarhus Universitet: Faderlig opdragelse på vand og brød
- Johan Heinsen, Aalborg Universitet: Christian IVs trælle: Militært straffearbejde omkring 1600
- Louise Nyholm Kallestrup, Syddansk Universitet: I disse sidste tider. Katastrofer, troldfolk og Guds vrede i Danmark i århundredet efter reformationen

Rettighedernes historie i moderne tid - M1

Vi lever i rettighedernes tid. Både nationalt og globalt indtager rettigheder en fremtrædende rolle. De krydser lokale og nationale grænser og er en central del af den måde, vi forstår os selv og det samfund,

vi lever i. På trods af disse forhold ved vi stadig meget lidt om rettighedernes historie – især i en dansk kontekst. Mens eksempelvis politiske rettigheder har været behandlet som et led i dansk demokrihistorie, og sociale rettigheder har været et hovedtema inden for social- og velfærdshistorien, ønsker denne session at placere rettighederne som selve udgangspunktet for en historisk analyse.

- Leonora Lottrup Rasmussen, AU: Forhandlinger af socialt medborgerskab 1849-1892
- Jesper Lundsby Skov, SDU: Frihedsrettighederne og forfatningen 1848-1953
- Heidi Vad Jønsson, SDU: Beskyttelse fra og mod staten. Patientrettigheder i en omsorgsfuld velfærdsstat

Nye perspektiver på videnshistorie – M2-3

Hvad bidrager videnshistorie med til de forskellige felter og hvad kan de forskellige felter bidrage med til videnshistorie? Og i mere konkrete undersøgelser ønsker vi at diskutere, hvordan videns- og informationsproduktion samt deres cirkulation er indgået i menneskers liv, har formet dem, og endelig hvordan viden og information forandrer sig i cirkulation over tid og rum.

- Maria Simonsen, AAU: ”Boghistorie og videnscirkulation.”
- Laila Zwisler, DTU: ”Viden og ingeniørvidenskab.”
- Laura Skouvig, KU: ”Information og viden: same same but different.”
- Johan Östling og David Larsson Heidenblad, LU: ”Cirkulation – ett kunskapshistoriskt nyckelbegrepp”.

1800-tallets globale søfart og den lokale identitet i Sønderjylland – M5

I de senere år har postkoloniale undersøgelser rettet fokus mod ikke blot at undersøge kolonialismens betydning i de tidligere koloniserede områder, men også mod kolonialismens indflydelse på selve kolonimagtens samfund og kultur. Det er dog ikke kun i kolonimagtens metropoler at kolonialismens kulturelle arv er synlig - den nåede også ud i periferien. Bl.a. findes der i den dansk-tyske grænseregion en lang række spor fra kolonitiden. Denne session undersøger forbindelserne mellem Sønderjylland-Slesvig og kolonierne samt afdækker arven fra kolonitiden i netop dette område.

- Erik Gøbel, tidl. Rigsarkivet
- Mikkel Leth Jespersen, Museum Sønderjylland – Kulturhistorie Aabenraa: 1800-tallets globale søfart og den lokale identitet i Aabenraa, Sønderborg og Flensborg
- Marco Petersen, Den Slesvigske Samling ved Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig
- Klaus Tolstrup Petersen, Den Slesvigske Samling ved Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig

Session II - mandag 16.30-18.15

Forbrugets kulturhistorie – M/S Auditorium

Denne session vil trække de diskrete forbrugs-mutationer frem – middagsopdækning, gentleman, vand, gør-det-selv – for at diskutere, hvordan de fungerede som en forbindelse mellem det mikro-lokale og trans-lokale i moderniteten.

- Karin Cohr Lützen, Roskilde Universitet
- Mikkel Venborg Pedersen, Nationalmuseet
- Mikkel Thelle, Dansk Center for Byhistorie, Aarhus
- Mette Tapdrup Mortensen, Kroppedal Museum

Bornholm: Proppen i Østersøen – Laxmandssalen

Danmark ligger som en prop i flaskehalsen mellem Østersøen og verdenshavene. Det har gennem historien givet både særlige muligheder og udfordringer for den danske orlogs- og handelsflåde med interesser i området, som har budt på alt fra sildemarked over Øresundstolden til sammenstød med fartøjer fra østblokken under Den Kolde Krig.

- Jakob Seerup, Bornholms Museum: Bornholms Værn
- Søren Nørby, Forsvarsakademiets Institut for Militærhistorie og Krigsteori: Østersøen i fredstid
- Rasmus Dahlberg, Forsvarsakademiets Institut for Militærhistorie og Krigsteori: Mellem kyst og krig

Store muligheder og blinde vinkler: historikeres brug af digitale arkiver lokalt og globalt – M1

Vi ønsker at skabe opmærksomhed omkring nogle af de potentialer og problemer, som arbejde med lokale og globale digitale kilder skaber for historievitenskaben i dag. Hvad betyder den øgede tilgængelighed til digitale kilder lokalt og globalt? Hvordan skabes arkiverne og hvad betyder det for brugen af dem? Hvilke færdigheder har forskere brug for, når de benytter materiale fra digitale arkiver? Og sidst, men ikke mindst – hvordan kan arkivarer og historikere samarbejde for at tage hul på nogle af de mange muligheder (og udfordringer), de digitale arkiver bringer med sig?

- Lene Wul og Anders Hell Hansen, Kolding Stadsarkiv, Rasmus Falk, Aalborg Stadsarkiv: ”Fra gotisk håndskrift til SQL”
- Søren Poder, Aarhus Byhistoriske Fond: ”Fra crowdsourcing til Citizen Science. Metoder til et tæt samarbejde mellem arkiverne og den historiske forskning”
- Helle Strandgaard Jensen, Aarhus Universitet: ”Har du talt med din arkivar i dag? Økonomi og interfaces som aktører i historieskrivning”
- Steen Andersen, Rigsarkivet og Lea Sztuk Haahr, Rigsarkivet: ”Digitalt skabt materiale – en ny udfordring hos historieskrivningen”

Hvem er velfærdsstatens borgere? – M2-3

I denne session vil vi sætte fokus på velfærdsborgeren i efterkrigstidens Danmark. Mere specifikt undersøger vi i tre forskellige præsentationer, hvem velfærdsborgeren er, hvilke idealer der knytter sig til denne borger, og hvordan disse idealer er blevet skabt, opretholdt og udfordret i perioden fra 1950erne til i dag.

- Niklas Olsen, Københavns Universitet: ”Forbrugeren”
- Heidi Vad Jønsson, Syddansk Universitet: ”Indvandrerer”
- Jannick Schou, IT-Universitetet i København: ”Den digitale borger”

Urban memoryscapes: The past in city architecture and everyday practices across Europe – M5

This session explores and compares ways in which problematic history – that is histories of alien, painful or violent pasts – is being presented and interacted with (or not) in different European cityscapes. Such histories may be present or absent in different ways; visible in some media and silenced or ignored in others. Whereas urban architecture can be truly imposing and hard to ignore, it may also be selectively modified to foreground or erase certain parts of a city’s history, or new features may be introduced with the exact purpose to build memory markers into the urban space.

- Eleonora Narvselius, Lund University: Demonized, domesticated, virtualized: fortification buildings as a case of Prussian heritage in present-day Kaliningrad
- Tea Sindbæk Andersen, University of Copenhagen: Zaratini: Memories and Absence of the Italian Community of Zadar
- Anne Folke Henningsen, University of Copenhagen: Germany's colonial past in the memoryscape of Berlin

Keynote II – tirsdag 9.30-10.15

Two lives, one obsession, and the world to roam: Two architects and their quest for global relevance

Af professor Sebastian Conrad, Friedrich-Meinecke-Institut, Freie Universität Berlin

Not all global history is macro-history, not all global historians operate with planetary scope. Indeed, the link between various scales, and specifically between the micro and the macro, is one of the most exciting frontiers in the field of global history. In this talk, I will look at a number of proposals of how to make microhistory relevant for global historians, and vice versa. I will then use a case study that involves two architects – one from Tokyo and one from Calcutta, who both claim world-historical status – to argue for a scaling of the past that helps bridge the gap between different levels of analysis.

Session III - tirsdag 10.30-12.15

Sansehistoriske muligheder – M/S Auditorium

Gennem fire oplæg vises, hvordan sansehistoriske tilgange udvider mulighederne for undersøgelser af fortidens sociale liv og erfaringer. Sessionens ambition er desuden at åbne for en diskussion af sansehistoriens teoretiske, praktiske og erkendelsesmæssige udfordringer.

- Kasper H. Andersen, Aarhus Universitet: Hvem ringede klokkerne for? Lydhistorie og dens potentiale i byhistorien
- Johan Heinsen, Aalborg Universitet: Skibets støj
- Camilla Schjerning: Illuminerede geografier: Ritualer, sanser og sociale geografier i Odense c. 1770-1900
- Ulrik Langen, Københavns Universitet: Sansning i trykkefrihedsskrifterne 1770-73

Enkelte papers I – Laxmandssalen

Emilie Paaske Drachmann, Enigma: Verdens grimme Frimærke - Eksotiserende og fordanskende visualiseringer af et transnationalt fællesskab

Siden slutningen af 1800-tallet havde man i Danmark med jævne mellemrum haft forhandlinger om at sælge de dansk-vestindiske øer til USA. I 1902 var man nået så langt, at en salgstraktat var blevet ratificeret i den amerikanske kongres. Også det danske folketing godkendte traktaten, men salget faldt, da afstemningen i Landstinget d. 22. oktober 1902 endte uafgjort. Det er mit argument, at de ændrede fremtidsudsigter efter det mislykkede salg også havde betydning for, hvordan man visualiserede kolonien og navnlig det transnationale forhold mellem moderlandet Danmark og kolonien Dansk Vestindien.

Vibe Martens, M/S Museet for Søfart: Et globalt objekt med en personlig livsbiografi? Historien om to trykte bomuldsduge fra 1700-tallet

1700-tallets danske kolonihandel bød på en masse nye og eksotiske varer, der blev tilgængelige for danskerne. Iblandt de importerede varer har der været to trykte bomuldsduge fra 1740'erne, der i dag

findes i Kongernes Samling (Rosenborg). De to bomuldsduges biografi, eller historie, bliver i dette oplæg belyst gennem studier af selve genstandene og forskellige andre kilder. For hvad kan vi egentlig lære af studiet af historiske genstande?

Steffen Heiberg: Pero Tafurs rejser i Europa og Forasien 1434-39. Metode, perspektiver og kontekst
Pero Tafur hed en spansk (kastiliansk) adelsmand fra Sevilla, der fra 1434-39 rejste i Europa og Forasien. Han besøgte Italien, bl.a. Rom, Firenze, Venedig og Genua, Schweiz, Tyskland, Nederlandene, Polen, Ungarn, Grækenland. Konstantinopel, Egypten, Palæstina, Syrien, Lilleasien. Da han tilhørte eliten, havde han let adgang til magthaverne. På rejsen mødte han personligt bl.a. paven, den tysk-romerske kejser, den byzantinske kejser, den osmanniske sultan, mamluksultanen i Egypten, hertugerne af Milano og Urbino, dogerne i Venedig og Genua, kongen af Polen, hertugen af Burgund og flere endnu. Dette paper vil fokusere på metodiske problemer omkring rejseskildringer og mulighederne for at sætte dem ind i en relevant kontekst.

Sally Schlosser Schmidt, Aarhus Universitet: Når tekst og billede skal tale sammen - beretning fra et interdisciplinært møde mellem historie og kunsthistorie

Oplægget vil knytte guldalderkunstnernes malerier til deres brevkorrespondancer for at undersøge i hvor høj grad deres politiske engagement kom til udtryk i deres kunstværker. Sådant en undersøgelse kræver et metode-apparat der har et meget funktionelt kildebegreb og det kræver en åbenhed overfor hvordan andre discipliner arbejder med deres respektive kildemateriale – være det sig billeder, materiel kultur eller poesi. Med henvisning til debatten om hvorvidt sagaer kan bruges som kildemateriale vil jeg præsentere hvordan guldalderbillederne kan bruges i praksis af historikeren, pege på faldgruber, introducere brugbare hjælpediscipliner og give et bud på nye redskaber til den kildekritiske værktøjskasse.

Den transnationale biografi - teoretiske, metodiske og praktiske udfordringer – M1

Selv om den 'transnationale vending' i historiefaget indfandt sig for flere årtier siden, er den transnationale biografi stadig en relativt ny genre. Vi ønsker at spørge, om den 'den transnationale biografi' er mere end historien om personer, der levede mobile liv på tværs af nationalstaten. Er den transnationale biografi en tilgang, der i særlig grad egner sig til fremdrage forstå og analyserer transnationale processer som netværksdannelse, kulturmøder, oversættelsesproblematikker, identitetstab, -udvikling og -fordobling? På hvilken måde beriger den biografiske genre den transnationale historieskrivning? Er det en frugtbar tilgang til at beskrive, forstå og analysere globaliseringen?

- Mogens Pelt, KU: 'Osmanniske netværk i mellem- og efterkrigstidens Middelhav - afdækket gennem Bodosakis-Athanasiadis livshistorie'.
- Haakon Ikonomou, AU: 'Music and Internationalism between Empire and State - the case of Thanassis Aghnides'
- Benjamin Asmussen, M/S Museet for Søfart: Egoisme som drivmiddel – brug af wikier i historieforskningen

1914-18: Danskere i krig og krigshandlinger på dansk territorium – M2-3

I denne session vil vi gerne udfordre fortællingen om relationen mellem 1. Verdenskrig og den danske befolkning, og relationen mellem krigshandlingerne og det danske territorium. Det er velkendt, at sønderjyder måtte træde i tysk krigstjeneste under krigen, men det var ikke kun sønderjyderne, der deltog i krigen som soldater. Over hele verden var der danskere og dansksindede, der meldte sig til krigstjeneste. Deres oplevelser og historie har også sat sig spor i dansk lokalhistorie.

- Morten Tinning, M/S Museet for Søfart: Danskere i canadisk krigstjeneste – dansk lokalhistorie i en global fortælling
- Kristian Bruhn, Greve Museum/Mosedede Fort: Efterretningstjenester og militær spionage i Danmark, 1914-18
- Michael Clemmesen, Militærhistorie og Krigsteori (IMK), Forsvarsakademiet: Den forventede krig – neutralitetskrænkelserne og den danske regerings reaktion

Atomalderen i Danmark – M5

Atomsprængningerne over Hiroshima og Nagasaki i august 1945 indvarslede en ny tid internationalt, men også i Danmark. En ny ”atomkultur” blev grundlagt i ruinerne af de japanske byer, og mange forskellige forestillinger om hvad atomkraften kunne udrette, enten i krig eller til fredelige formål, var udbredte i Danmark. Dansk atomkultur er dog et underbelyst emne i historieskrivningen. I denne session vil vi præsentere ny forskning, der sætter fokus på atomalderens karakter og konsekvenser i Danmark under den Kolde Krig.

- Rosanna Farbøl, Aarhus University
- Anders Dalsager, Rigsarkivet
- Aske Hennelund Nielsen, Syddansk Universitet
- Casper Sylvest, Syddansk Universitet

Session IV - tirsdag 14.30-16.15

Det maritime Danmark: Fortællinger og forskningsperspektiver - M/S Auditorium

Med denne session ønsker vi at tage hul på spørgsmålet om, hvorvidt og hvordan den maritime historie kan beriges ved at blive belyst gennem den betydelige variation af forskellige metoder, der har præget dansk historievidenskab i nyere tid. Vi vil især fokusere på to hovedspørgsmål: Hvordan er den maritime historie blevet repræsenteret og fortalt, og hvad er der af muligheder for at åbne den maritime historie op ved at flytte perspektivet rundt – for eksempel fra københavnske rederier til vestjyske fiskere.

Velkomst v. Jeppe Nevers, Syddansk Universitet

- Anders Ravn Sørensen, CBS: Danmarks maritime fortælling – narrativer, interesser og identitet.
- Karina Lykke Grand, Aarhus Universitet: Søfarten i kunsthistorien.
- Søren Byskov, Fiskeri- og Søfartsmuseet: Fiskerihistorier.
- Louise Skyggebjerg, DTU: Materiel søfartshistorie – med containeren som eksempel.

Herregårdshistorie - museumsforskningen, formidlingen og materialiteten - Laxmandssalen

Historikere fra Dansk Center for Herregårdsforskning vil i denne session give et indblik i herregårdshistoriens empiriske og teoretisk-metodiske mangfoldighed. I sessionen præsenteres oplæg om renæssancens adeliges ligprædikener og Fruerstuen på Gammel Estrup, skriveborde og skrivevaner på 1700-tallets Brahetrolleborg, 1800-tallets spektakulære greve Jørgen Scheels livsstil og forbrug som udstillingsemne og sidst men ikke mindst, det 21. århundredes oplevelsesøkonomi på danske herregårde som teoretisk udfordring.

- Rasmus Skovgaard Jakobsen, Aarhus Universitet/Dansk Center for Herregårdsforskning: ”Ligprædikener og bønnebøger. Renæssancens religiøse adel.”

- Kristine Dyrmann, Aarhus Universitet/Dansk Center for Herregårdsforskning: ”På kurophold i Bad Pyrmont. Charlotte Schimmelmans møde med den europæiske elite 1789-1794”.
- Signe Boeskov, Dansk Center for Herregårdsforskning: ”Om den standsmæssige livsstil og den vilde greve Jørgen Scheel (1768-1825). Fra forskning til udstilling.”
- Mikael Frausing, Dansk Center for Herregårdsforskning: ”Hvad er kulturarv? Herregårdenes kommercielle historiebrug”

Musik, idoler og ungdomskultur – fra verden til Danmark – M1

Hvor dyrkelsen af internationale idoler i første halvdel af det tyvende århundrede især have fokuseret på filmmediet, så man omkring midten af århundredet et skift i retning af populærmusikken (swing, rock’n’roll, beat mm.) og dens strøm af nye, internationale idoler som omdrejningspunkt for en ny ungdomskultur. Sessionens formål er at undersøge en art populær- og ungdomskulturel international geografi og en omdefinering af moderne offentligheder med musikken, dens idoler og deres mange danske genklange gennem casestudier i receptionen og de løbende danske forhandlinger og bearbejdnings af international populærmusik fra 1950’erne og frem.

- Henrik Smith-Sivertsen, KB: Fordanskninger
- Bertel Nygaard, Aarhus Universitet: Erstatninger
- Rasmus Rosenørn, Ragnarock: Internationaliseringer

Enkelte papers II – M2-3

Mary Hilson, Aarhus Universitet: Grisens Danmarkshistorie – dyr, mad og markeder

Drawing inspiration from food history on the one hand, and animal history on the other, I seek to place the pig at the centre of modern Danish history, asking how the transition to modernity shaped pigs, and how pigs shaped Danish modernity. I argue that a history of Danish pigs has the potential to offer new synthetic perspectives on established narratives of Danish history.

Iben Bjørnsson, Østsjællands Museum: ”Atombomben – ven eller fjende?” – tanker bag en særudstilling eller: hvordan formidler man det ufattelige?

Folk som er født omkring 1980 eller tidligere husker den kolde krig. Folk født derefter gør ikke. Systemkonflikten og atomtruslen skal altså ikke blot formidles til nye generationer som ikke selv har oplevet den, men også relateres til nutiden – for hvordan er den kolde krig relevant i dag? I særudstillingen forsøger vi ved en række greb at illustrere det ufattelige: hvor stor en kraft atomvåbenet havde – dette kan forsøges gjort med visuelle greb. Men der er også en mere teoretiske side af sagen: de doktriner og politikker som atomvåbenets eksistens var ophav til – hvordan formidles de på en måde som spiller sammen med det visuelle? I dette paper redegør jeg for hvordan vi har forsøgt at gøre dette – om det blev en succes må være op til museets publikum.

Nils Valdersdorf Jensen. Svendborg Museum: Udkantsmoral? - smugleri i Caribien og på Sydfyn 1700-1900.

Smugleriet har været et væsentligt erhverv og bierhverv i Danmark siden middelalderen. I dansk historievidenskab er den omfangsrige ulovlige handel blevet betragtet som en kuriøs historie uden blik for, at smugleri kan tjene som prisme til fortidens mennesker og deres forhold til staten. Den internationale forskning i smugleri har behandlet emnet mindre stedmoderligt. Her har forskningen i smugleriet betragtet smugleriet som et kulturelt fænomen, der kan give os væsentlig indsigt i fortidens menneskers syn på moral og stat. Historikeren Alan Karras ser smugleri som en ulovlighed, der udnytter og udvider splittelsen mellem civilsamfund og stat og underminerer statens autoritet. Karras identificerer flere karakteristika ved de caribiske smuglere, blandt andet manglen på vold og den sociale sammensathed, samt et syn på smugleriet som socialt acceptabelt. I hvor høj grad gør det samme

billede sig gældende på Sydfyn? I dette paper undersøges den danske smuglerihistorie med Sydfyn som case.

Anders Bank Lodahl, Rudersdal Museer: Et badesanatorium mellem staterne, Skodsborg og Skandinavien

Med kraftig inspiration fra USA blev Skodsborg Badesanatorium opbygget af den adventistiske organisation Skandinavisk Filantropisk Selskab, der havde som formål at opbygge et sundhedsarbejde i de skandinaviske lande. Dermed blev Skodsborg Badesanatorium fra åbningen i 1898 nærmere knyttet til den adventistiske organisation i USA og i Skandinavien end til den etablerede lægestand i Danmark. Ved at følge hvordan sanatoriet fortolkede sin arv efter sundhedsbevægelsen og administrerede sin tilknytning til den internationale adventistiske organisation i sin levetid fra 1898 til 1992, kan vi lære om private sundhedsinstitutioners situation i et stadigt mere offentligt reguleret sundhedsvæsen.

Mellem ord og ting: Teoretiske og formidlingsmæssige perspektiver på etableringen af "REGAN Vest – Danskernes Koldkrigsmuseum" – M5

Hvordan kan vi f.eks. indfange danskernes hverdagslivserfaringer under Den Kolde Krig? Og hvordan får man bedst muligt bygget bro mellem forskning og formidling i en stærkt politiseret historiografi? Hertil kommer andre væsentlige tematikker såsom de forsknings- og formidlingsmæssige muligheder for at binde den lokale, nationale og internationale historie sammen i en meningsgivende fortælling om danskernes hverdagsliv under Den kolde Krig. Formålet med denne sessions oplæg med udgangspunkt i REGAN Vest at diskutere de formidlings- og forskningsmæssige muligheder og udfordringer i at formidle et stykke omstridt samtidshistorie.

- Morten Pedersen, Nordjyllands Historiske Museum & Marianne Rostgaard, Aalborg Universitet: "REGAN Vest: Sammenhæng og synergi mellem formidling og forskning"
- Ulla Varnke Egeskov, Nordjyllands Historiske Museum: "Oral History og koldkrigs minder: teoretiske og metodiske overvejelser"
- Bodil Frandsen, Nordjyllands Historiske Museum/Aalborg Universitet: "Securitization og den kolde krigs civile beredskab. Om at formidle og perspektivere forestillinger om tryghed".
- Ivan Lind Christensen, Aalborg Universitet: "Historieteori og museumsformidling: Mellem Koselleck og Den Kolde Krig"

Keynote III

Digital history and cultural heritage: a question of collaboration?

Af Professor Jane Winters, Professor of Digital Humanities, School of Advanced Study, University of London

Research and practice in the higher education and cultural heritage sectors are being transformed by the application of digital tools and methods. They are also being refigured by the rapid growth in the creation and availability of digital materials, whether digitised or born digital. The opportunities are huge, but so too are the challenges. The digital landscape is complex and changing, and in order both to realise the opportunities and to begin to address the challenges, it is essential that we develop meaningful collaboration within and across institutions, sectors and disciplines. This presentation will outline some of the questions posed by the digital turn, particularly in relation to history and cultural heritage, and suggest possible routes for collaboration, partnership and interdisciplinary working.

Session V - onsdag 10.15-12.00

Dannelsesidealer i praksis. Forestilling om borger og befolkning i Danmark – M/S Auditorium

Med denne session søger oplægsholderne at etablere et grundlag for at diskutere teoretiske og metodiske perspektiver i undersøgelsen af dannelsesidealer. Idealer, som har ligget til grund for opdragelsen af den gode undersåt eller samfundsborger i den danske stat gennem de sidste godt 300 år, men som også har antaget skiftende former f.eks. mht. til religionens tilstedeværelse og placering i udformningen af disse dannelsesidealer. Omdrejningspunktet er udforskningen af spørgsmålet: hvordan studerer man dannelse mellem ideal og praksis?

- Mette Buchardt, AAU: Kulturprotestantismen og kristendom som statens kultur ca. 1870-1930
- Karoline Baden Staffensen, KB/AU: Dannelsesidealer i de første danske læsebøger – transnationale inspirationer til national dannelse, ca. 1770-1840
- Andres Wulff Vissing Christensen, AU: Enevældens dannelsesidealer mellem konfessionstanke og universalisme, 1700-1730

Den Nederlandske forbindelse - Laxmandssalen

Forbindelsen imellem Danmark og Nederlandene i det tidligt moderne har ikke været genstand for forskning i de sidste mange år. Forskningsgruppen ” Handel og Vandel i 1600- og 1700 tallet. Et forsknings- og formidlingsprojekt med udgangspunkt i dansk-hollandske kontakter i 1600- og 1700 tallet”, har siden 2015 været beskæftiget med dette emne og har afdækket hidtil ny viden, som nuancerer billedet af Helstatens plads i en dengang allerede globaliseret verden.

- Asger Nørlund Christensen, Syddansk Universitet
- Max Pedersen, Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg
- Jelle van Lottum, Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis

The Invention of "Kvinde" (woman) in the 19th Century – M1

Whereas the invented nature of nationalism has found wide theoretical currency, explorations of the gendering of the national imaginary in text and in the visual arts, have been conspicuously paltry. We read about brothers, peasants, heroes and sons of the nations in Nordic historiography, but we do not find the same interest in mothers, daughters, sisters and heroines, if present at all. But how did concepts and ideas of women form and transform in the 19th century? More specifically, how was the woman invented, and could the ideology of nationalism be a progressive force for change for women too? In this session, we will examine the invention of the woman, and challenge the assumption that nationalist representation of women did not have political significance in the 19th century.

- Eira Juntti, University of Jyväskylä: The Concept of nainen (woman) in Finland in the 19th Century
- Anna Schram Vejlbj, The Hirschsprung Collection: Representations of Women in 19th Century Art: Milkmaids, Valkyries and Shieldmaids
- Jane Hjarl Petersen, University of Southern Denmark: Venus as a Woman in the 19th century. Objectification or identification?
- Lone Kølle Martinsen, Aarhus University: The Concept of Kvinde (woman) in Denmark in the 19th Century: Sources and Literature

Familier i opbrud – M2-3

Familieinstitutionen blev i det 20. århundrede gjort til genstand for en hidtil uset socioøkonomisk opmærksomhed og støtte. Sideløbende hermed blev familielivets skyggesider eksponeret, et støt stigende antal familier gik i opløsning, og bekæmpelsen af vold, druk og skilsmisser blev nogle af tidens vigtigste sociale slagmarker (Klaus Petersen, m.fl. *Dansk Velfærds historie*, bd. 3-5, 2012-2013). I denne session belyses samspillet og relationerne mellem individ, familie, kommune og stat ud fra tre forskellige indfaldsvinkler.

- Mette Seidelin, Rigsarkivet
- Karen Vallgård, Københavns Universitet
- Inger Lyngdrup Nørgård, Museum Østjylland/Randers Stadsarkiv

Krop og historie – M5

I sessionen vil forskellige måder at anskue og undersøge kroppen bliver præsenteret. Det vil ske med et historiografisk blik på samlinger af kirurgiske instrumenter, et fotografisk blik på tykke kroppe og et lægevidenskabeligt blik på mikrober.

- Karin Tybjerg, Medicinsk Museion
- Adam Bencard, Medicinsk Museion
- Anne Katrine Kleberg Hansen, Københavns Universitet/University of Oxford

